

Проект технічного завдання
для
Проведення оцінки соціального та екологічного впливу
для Компоненту 1
Підготовка створення Троєщинського швидкісного транспортного коридору (ТШТК)

Зміст

Зміст.....	2
Передумови проекту	3
1. ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ РОБІТ	5
2. Цілі завдання.....	6
3. Вимоги до змісту оцінки соціального та екологічного впливу.....	7
4. Огляд вмісту звіту ОСЕВ.....	8

Передумови проекту

У м. Києві відбувається зростання численності населення та збільшення попиту на послуги громадського транспорту. Київ має площу понад 835 км² і розвиває свою культуру, розробляє політики та стратегії як відображення європейської спрямованості ринкової економіки України. Київ зростає як просторово, так і економічно, що посилює тиск на застарілі транспортні системи. Близько 500 000 людей щодня регулярно приїжджають у столицю на роботу, навчання чи з іншою метою. Оскільки місто продовжує зростати, воно зазнає впливу зростання кількості приватних автомобілей у власності та у користуванні, а також збільшення навантаження на громадський транспорт, який часто працює на рівні повної або майже повної завантаженості. Мережа громадського транспорту мало змінилася з моменту незалежності, за виключенням постійного продовження ліній метро, що, в свою чергу, посилює скупчення людей. Нещодавно було побудовано нові тролейбусні лінії, але в багатьох випадках вони замінили трамвайні лінії, які постраждали від напівзруйнованої інфраструктури і відповідно погіршилась їх конкурентоспроможність.

Значні прогалини у плануванні та перешкоди для впровадження інвестицій у нові системи масового транзиту знижують міську мобільність у м. Києві. Київ має генеральний план, який визначає запропоновані масові швидкісні транзитні маршрути, а також вдосконалення основної транспортної інфраструктури, до якої відносяться дороги та мости. Однак, конфігурація цих елементів, в основному, датується кінцем 1980-х. Оновлення Генерального плану не йшли в ногу з трансформацією Києва після перехідного періоду, так що актуальність історичних планів сумнівна. Важливо, що прогалини в процесі планування не є лише технічними, вони відображають складну політичну економіку, пов'язану з земельним розвитком, інституційними проблемами та впливом потужних зацікавлених сторін. Перелік інвестицій Києва, починаючи з перехідного періоду, також є змішаним. Розширення існуючих ліній метрополітену продовжується стабільними темпами - навіть у періоди кризи та серйозних фіскальних обмежень. Однак, додаткові переваги довгих ліній метро є обмеженими через ліміти переповнення та потребу в розширеному сполученні з міським центром Києва. Розвиток додаткового потенціалу для швидкісних масових перевезень є особливо важливим для подолання зростаючих заторів руху, погіршення якості повітря, збільшення часу та витрат у дорозі, збільшення дорожньо-транспортних аварій та жертв, втрати продуктивності.

Мобільність та доступ є ключовими проблемами, які стримують економічний розвиток районів Києва та непропорційно впливають на домогосподарства з меншим рівнем доходу, осіб з обмеженою фізичною мобільністю, жінок та молодь. Просторова нерівність щодо рівнів доходів домогосподарств чітко помітна у Києві. Нижчий рівень доходів - і нижчий рівень власності на автомобілі - переважно на Троєщині та Дніпровському районі на схід від центру міста, на Лівому березі річки Дніпро; на південь від міста в Ходосівці, Підгірцях та Романків; і на західній периферії міста у Святошинському районі. Ці райони також мають нижчий рівень доступності - поїздка на громадському транспорті між Троєщиною та центром Києва і займає в середньому від 90 до 120 хвилин. Крім того, більшість користувачів транспорту з цих районів здійснюють в середньому хоча б один трансфер, що призводить до додаткових витрат на проїзд через відсутність інтеграції проїзду та подальші виклики для осіб з обмеженою мобільністю, зважаючи на відсутність покращених альтернативних можливостей проїзду. Аналогічно, приватні маршрутки часто не беруть пасажирів, які користуються пільговими тарифами, що означає, що літні люди та студенти повинні платити або чекати тривалий час. Однак літні люди та студенти - це дві категорії, які є найбільшою часткою користувачів громадського транспорту, і тому, швидше за все, це вплине на відсутність доступності: близько 72% студентів та 68% людей похилого віку повідомляють, що регулярно користуються громадським транспортом у Києві .

Підтримка Світовим банком сектору міського транспорту в Києві. У 2016 році Світовий банк підбив підсумки функціонування системи міського транспорту у м. Києві та опублікував звіт «Сталий міський транспорт для Києва», в якому було визначено сильні та слабкі сторони, а також запропоновано стратегії оптимізації транспорту в столиці України. Ключовим висновком цієї роботи було те, що якість послуг, що пропонується київською системою громадського транспорту, знизилася через відсутність інвестицій та недостатню реакцію на просторові та

економічні зміни міста. В основі цих результатів лежать інституційні недоліки в підготовці технічно обґрунтованих проектів, які можуть перетинатися з наявним фінансуванням та кредитуванням. Базуючись на дослідженні та пріоритетах мобільності міста Києва, Світовий банк ініціював проект міської мобільності для усунення деяких існуючих інституційних прогалин, виявлених у дослідженні, та надання вкрай необхідних інвестицій для підвищення міської мобільності в столиці України.

Мета проекту міської мобільності

Мета проекту - розширити та продемонструвати здатність Київської міської державної адміністрації (КМДА) готувати та здійснювати основні інвестиції у міський громадський транспорт, які покращують міську мобільність, доступність та підтримують інклюзивний розвиток для мешканців Києва.

Проект також добре узгоджується із сферою фокусування 1 Рамкової програми партнерства країни (РППК) «Стимулювання роботи ринків», для вирішення проблеми недостатньої та неефективної інфраструктури, відсутності ефективного управління державними інвестиціями та повільних темпів реформ в інфраструктурних секторах. Конкуренентоспроможність економіки України також залежить від ефективності транспортного сектору в її столиці для підтримки створення робочих місць та збільшення людського капіталу через кращу доступність освіти та охорони здоров'я.

Компоненти проекту

Проект «Київська міська мобільність» надасть кредит МБРР для фінансування інвестиційних проектів (ФІП) Київській міській державній адміністрації (КМДА), та фінансуватиме три компоненти. Перший компонент має на меті розробити та продемонструвати здатність КМДА готувати великі проекти відповідно до стандартів, необхідних для залучення фінансів із широкого кола джерел. Другий компонент має на меті розбудову інституційної спроможності КМДА для впровадження відносно маломасштабного проекту, щоб більші проекти стали все більш доступними. Третій та останній компонент фінансуватиме вдосконалення можливостей КМДА для використання планування транспорту для формування простору Києва. Разом ці інтервенції мають на меті підготувати КМДА до реалізації майбутнього проекту «Троєщинський швидкісний транспортний коридор» (ТШТК), який би забезпечив масове швидке транспортне сполучення, яке відсутнє у районі м. Києва -Троєщині вже 40 років. Нижче детальний опис кожного компонента:

Компонент 1. Підготовка створення Троєщинського швидкісного транспортного коридору (ТШТК) (МБРР 7,75 млн. доларів США)

Район Троєщина розташований на півночі на лівому березі м. Києва, населення якого складає близько 300 000 – 400 000 мешканців, є недостатньо забезпеченим громадським транспортом. Мешканці Троєщини на даний час не мають доступу до масового швидкісного транспортного коридору – незважаючи на давні обіцянки з 1980-х років про будівництво додаткової лінії метро. Їх зв'язок із центром міста та мережею метрополітену Києва наразі обмежений варіантами низької якості, включаючи нечасті та погано пов'язані послуги трамваю/міської електрички, тролейбусні маршрути та маршрутні таксі, які працюють на дорогах змішаного користування. Усі ці послуги забезпечують погані умови подорожі, низький рівень доступності та відсутність інтеграції проїзду. На даний час проводиться технічне та економічне дослідження варіантів за допомогою грантів, що підтримуються Групою Світового банку (МФК+МБРР), щодо нового масового швидкісного транспортного коридору, який з'єднає Троєщину з іншими частинами міста. Цей компонент включає аналіз альтернатив, фінансово-економічну оцінку та попередні соціальні та екологічні базові оцінки. У співпраці з МБРР, МФК також розпочала паралельне дослідження, спрямоване на глибший аналіз альтернатив фінансування.

Технічне завдання (ТЗ) для підготовки оцінки соціального та екологічного впливу на (ОСЕВ) та Плану управління навколишнім середовищем для Компонента 1: Підготовка створення Троєщинського швидкісного транспортного коридору (ТШТК) було розроблено для покращення якості звітів та покращення процесу прийняття рішення, забезпечуючи його прозорість та

простоту. ТЗ допоможе прихильникам та консультантам проекту підготувати звіт із відповідними конкретними даними проекту, які є інформативними, компактними та легкими для розуміння.

Очікується, що ТЗ для проекту Троєщинського швидкісного транспортного коридору (ТШТК) буде охоплювати усі особливості, пов'язані з навколишнім середовищем.

У ТЗ для ОСЕВ замовник (підрядник ОСЕВ) повинен враховувати вимоги уповноважених органів, відповідальних за охорону навколишнього середовища, органів місцевого самоврядування, а також думки інших учасників процесу оцінки впливу на довкілля. ТЗ повинно бути доступним громадськості протягом усього періоду оцінки впливу на довкілля.

Компонент 1 ґрунтується на наступних роботах та підтримці:

1. Обстеження ділянок, гідрологічні дослідження та геотехнічні дослідження запропонованої системи узгодження Троєщинського швидкісного транспортного коридору (ТШТК);
2. Детальний інженерний проект будівельних робіт ТШТК (крім моста);
3. Технічні характеристики та специфікація систем ТШТК (сигналізація, ІТС, управління транспортними засобами);
4. Детальний проект мосту, необхідного для перетину р. Дніпро;
5. Консультації з громадськістю та інформаційні зв'язки;
6. Тендерна документація; і
7. Незалежний технічний аудит з боку міжнародних експертів масового швидкісного транзиту, соціальних та екологічних питань.

Бенефіціар або замовник проекту - **Київська міська державна адміністрація**, яка несе загальну відповідальність за проект і виступатиме як найвищий орган, який приймає рішення.

1. ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ РОБІТ

Розробка швидкісного транспортного коридору на Троєщину (ТШТК) покликана покращити економічний та соціальний добробут людей. У той же час це може також мати несприятливий вплив на навколишнє середовище. Люди та об'єкти нерухомості можуть розташовуватися безпосередньо в районі, де будуть виконуватися дорожні роботи. Вплив цього проекту на навколишнє середовище включає пошкодження чутливих екосистем, ерозію ґрунтів, зміни структури системи водовідведення, і, тим самим, ґрунтових води втручання у життя тварин і рослин, переселення людей, порушення місцевої економічної діяльності, демографічні зміни, прискорена урбанізація та збільшення забруднення повітря.

Тому швидкісний транспортний коридор на Троєщину (ТШТК) слід планувати з ретельним врахуванням його впливу на навколишнє середовище. Для мінімізації несприятливих наслідків, які можуть бути викликані проектами розвитку автомобільних доріг, необхідні методи оцінки соціального та екологічного впливу (ОСЕВ). Визначення та оцінка потенційних впливів на навколишнє середовище має бути невід'ємною частиною проектного циклу. Це має розпочатися на етапі планування для забезпечення повного розгляду альтернатив та уникнення подальших затримок та ускладнень.

Основою для оцінки соціального та екологічного впливу (ОСЕВ) та розробки Плану управління навколишнім середовищем є Екологічна та соціальна рамка Світового банку та Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 20 травня 2017 року № 2059-VII.

Соціально-екологічна політика Світового банку для цілей інвестиційно-проектного фінансування встановлює вимоги, які Банк має виконувати стосовно проектів, які він підтримує за допомогою інвестиційно-проектного фінансування.

Соціально-екологічні принципи Світового Банку містять:

Концепцію сталого розвитку, яка відображає спрямованість Банку на досягнення екологічної та соціальної стійкості;

Соціально-екологічну політику Світового банку для цілей інвестиційно-проектного фінансування, яка встановлює обов'язкові вимоги, що застосовуються Банком; та

Соціально-екологічні стандарти разом із додатками до них, де визначені обов'язкові вимоги, що застосовуються до Позичальника та проектів.

Соціально-екологічні стандарти встановлюють вимоги до позичальників щодо визначення та оцінки екологічних та соціальних ризиків та наслідків, пов'язаних з проектами, які підтримуються Банком через інвестиційно-проектне фінансування.

Десять соціально-екологічних стандартів встановлюють стандарти, яких Позичальник та проект будуть дотримуватися протягом життєвого циклу проекту:

- Соціально-екологічний стандарт 1: Оцінка та управління екологічними та соціальними ризиками та впливами;
- Соціально-екологічний стандарт 2: Персонал і умови праці;
- Соціально-екологічний стандарт 3: Ефективність використання ресурсів та запобігання забрудненню;
- Соціально-екологічний стандарт 4: Здоров'я та безпека громади;
- Соціально-екологічний стандарт 5: Придбання земель, обмеження використання земель та примусове переселення;
- Соціально-екологічний стандарт 6: Збереження біорізноманіття та стале управління живими природними ресурсами;
- Соціально-екологічний стандарт 7: корінні народи / африканські субсахарські історично недооцінені традиційні місцеві громади;
- Соціально-екологічний стандарт 8: Культурна спадщина;
- Соціально-екологічний стандарт 9: Фінансові посередники; і
- Соціально-екологічний стандарт 10: Залучення зацікавлених сторін та оприлюднення інформації.

Метою роботи з оцінки впливу на довкілля є виявлення значних впливів на природне та соціальне середовище запланованої діяльності, прогнозування можливих наслідків та ризиків на навколишнє та соціальне середовище, рекомендації з попередження та пом'якшення негативних впливів під час будівництва та подальшої експлуатації об'єкта запланованої діяльності.

Результатом виконаної оцінки впливу на довкілля має стати висновок про можливість впровадження запланованої діяльності з позиції екологічної безпеки, найменшого негативного впливу на навколишнє середовище, на здоров'я та соціальні умови населення.

2. Цілі завдання

Цілями даного завдання є:

- підготувати *Оцінку соціального та екологічного впливу (ОСЕВ)* впливу та *загальний План управління навколишнім та соціальним середовищем (ПУНС)* для проекту ТШТК, в якому будуть окреслені основні процедури та обов'язки щодо управління екологічними та соціальними ризиками, пов'язаними з реалізацією проектною діяльністю, у якому буде визначено та оцінено потенційні екологічні та соціальні ризики запропонованого Проекту та визначено адекватні заходи пом'якшення наслідків. Цей документ буде орієнтуватись на розробку загального ПУНС для тих ділянок автомобільної дороги, проектування яких буде недоступним на ранній стадії підготовки проекту.
- підготувати *Соціальну оцінку* на основі: існуючих соціально-економічних досліджень району дороги; здійснити перепис організацій, підприємств, домогосподарств, продавців,

які потрапляють в зону впливу запланованої діяльності; провести громадські консультації з особами, які можуть зазнати впливу від Проекту уздовж шляху ТШТК.

Оцінку соціального та екологічного впливу необхідно проводити відповідно до національного законодавства України, а також Соціально-екологічних принципів Світового банку.

Всі проведені роботи та отримані результати повинні відповідати:

- Соціально-екологічним стандартам Світового банку (СЕС1-СЕС10), з урахуванням екологічних та соціальних процедур Уряду України;
- Соціально-екологічним принципам Світового банку;
- Керівні принципи Групи Світового банку з охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки (відомі як «Керівні принципи ОНСЗБ»);
- Керівництво Світового банку щодо проведення публічних консультацій з особами, на яких може впливати Проект «Як проводити консультації з громадськістю - рекомендації щодо ОСЕВ»;
- Керівництво та структура Світового банку щодо соціальних оцінок;
- Керівні принципи Світового банку щодо екологічного здоров'я та соціальних питань для загальної та платної дороги

3. Вимоги до змісту оцінки соціального та екологічного впливу

Зміст та структура звіту про оцінку впливу на довкілля визначені у пункті 2 статті 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23 травня 2017 року та в СЕС1 Оцінка та управління соціально-екологічними ризиками та впливами.

У цьому розділі подано короткий зміст необхідного вмісту кожного розділу ОСЕВ. Зміст Звіту про ОСЕВ повинен відповідати викладеному нижче тексту з урахуванням будь-яких зауважень щодо доповнень чи змін до відповідних дозволів від уповноважених національних екологічних агентств:

Титульна сторінка

Резюме

Скорочення та аббревіатури

- 1. Опис проекту**
- 2. Правова, нормативна та інституційна база**
- 3. Базова інформація: опис сучасного стану соціально-екологічних та соціальних умов**
- 4. Опис факторів навколишнього середовища, на які, ймовірно, впливатиме запланована діяльність та їх альтернативи**
- 5. Опис методів прогнозування, що використовуються для оцінки впливу на довкілля**
- 6. Соціально-екологічні ризики та наслідки**
- 7. Аналіз альтернатив запланованої діяльності та основних причин вибору запропонованого варіанту з урахуванням впливу на довкілля**
- 8. Заходи щодо зменшення соціально-екологічного впливу**
- 9. Опис очікуваного значного негативного впливу діяльності на навколишнє середовище**
- 10. Програма моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля під час впровадження запланованої діяльності (План управління навколишнім та соціальним середовищем)**
 - 10.1 План екологічного та соціального управління**
 - 10.2 План управління громадськими та соціальними ризиками**
 - 10.3 План управління діяльністю Підрядників.**
- 11. План громадської участі та консультацій**

Додатки

4. Огляд вмісту звіту ОСЕВ

Резюме

Підсумок цілей проекту; короткий опис проекту; короткий опис основних висновків та рекомендацій щодо управління навколишнім середовищем та соціальним управлінням, які будуть прийняті для усунення або мінімізації негативного впливу до прийнятних рівнів, визначених відповідними органами влади та стандартами. Цей документ буде основним консультативним документом і повинен бути доступний місцевою мовою та англійською мовою.

1. Опис Проекту

Опис місцезнаходження проекту, мета проекту, основні характеристики проекту, оцінка очікуваного впливу за типом та кількістю відходів, викидів (скидів), забрудненням води, повітря, ґрунтів та надр, а також шумове, вібраційне, світлове, теплове та радіаційне забруднення внаслідок проекту (Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»).

Після розгляду деталей проекту зазначається необхідність будь-якого плану для дотримання відповідності вимогам СЕС 1-10.

2. Правова, нормативна та інституційна база

Цей розділ містить наступну інформацію:

Політика СБ з соціально-екологічних, керівні принципи ОНСЗБ, включаючи аналіз прогалин, що пояснює, які додаткові зусилля необхідні для задоволення вимог СБ. Аналіз прогалин повинен бути розширений до вимог СБ СЕС, які включають пороги викидів відповідно до Керівних принципів з охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки, і їх слід порівнювати з національними стандартами, оскільки найсуворіші вимоги повинні бути визначені для подальшого застосування.

- аналіз законодавчої та інституційної бази проекту, в рамках якої проводиться соціальна та екологічна оцінка, включаючи питання, викладені в пункті 26 СЕС1.
- порівняння сучасних соціально-екологічних принципів Позичальника та СЕС-ів, а також виявлення відмінностей між ними.

Опис екологічної політики, адміністративних вимог та відповідних норм і стандартів Уряду України та ЄС, що застосовуються. Особливо слід посилатися на вимоги, що регулюють якість навколишнього середовища, захист чутливих районів, захист зникаючих видів, контроль за використанням земель, тощо на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Правова та інституційна база, що стосується соціальних аспектів (наприклад, законодавство про придбання земель, землеволодіння, експропріацію, будівельні норми та законодавство, що стосується загальної доступності нової інфраструктури, законодавство, що стосується національних меншин та, зокрема, ромів, законодавство щодо консультацій, законодавство про працю тощо).

3. Базова інформація: опис сучасного стану соціально-екологічних та соціальних умов

Опис поточного стану навколишнього середовища та його ймовірної зміни без проведення запланованої діяльності, в якій мірі екологічні зміни внаслідок базового сценарію можна оцінити на основі наявної екологічної інформації та наукових знань.

Детально викладені базові дані, що стосуються рішень щодо розташування проекту, проектування, експлуатації чи заходів щодо пом'якшення наслідків. Це повинно включати обговорення точності, надійності та джерел інформації про дати ідентифікації проекту, планування та впровадження.

Визначення та оцінка кількості та якості наявних даних, а також ключових прогалин та невизначеностей, пов'язаних із прогнозами.

Виходячи з поточної інформації, оцінка обсягу досліджуваної території та опис відповідних фізичних, біологічних та соціально-економічних умов, включаючи будь-які зміни, що очікуються до початку проекту.

Розгляд поточних та запропонованих заходів з розвитку, які знаходяться в межах проекту, але безпосередньо не пов'язані з проектом.

Консультанти будуть проводити будь-які обстеження на місцях, співбесіди та консультації, необхідні для заповнення інформаційних прогалів, які мають вирішальне значення для потенційних наслідків та розробки заходів пом'якшення наслідків.

Питання спадщини, пов'язані із землекористуванням, правами власності

Уразливі або незахищені групи

Визначення всіх культурних, археологічних, церемоніальних та історичних ресурси в зоні діяльності / в зоні впливу.

4. Опис факторів навколишнього середовища, на які, ймовірно, впливатиме запланована діяльність та їх альтернативи

5. Опис методів прогнозування, що використовуються для оцінки впливу на довкілля

Різні методи та інструменти, що використовуються для проведення оцінки соціального та екологічного впливу та документування результатів такої оцінки, включаючи заходи щодо пом'якшення наслідків, які мають бути здійснені, повинні відображати характер та масштабність проекту. Вони також повинні відображати національні законодавчі вимоги, на які Позичальник може покладатися у тій мірі, в якій вони відповідають вимогам СЕС.

6. Соціально-екологічні ризики та наслідки

- Опис та оцінка потенційного впливу проекту на довкілля.
- Врахування всіх відповідних соціально-екологічних ризиків та наслідків проекту.

Цей розділ буде включати соціально-екологічні ризики та впливи, конкретно визначені у СЕС1, пункті 28, а також будь-яких інших соціально-екологічних ризиків та впливів, що виникають внаслідок конкретного характеру та контексту проекту, включаючи ризики та наслідки, зазначені в пункті ESS1, 28.

Вплив на навколишнє середовище та соціальний вплив також слід класифікувати за фазами будівництва та експлуатації та узагальнити відповідно до питань та тем у тексті основного звіту, з детальними висновками, зафіксованими у додатках.

Опис кумулятивних та суттєвих ефектів. ОСЕВ включатиме обговорення кумулятивних наслідків, оскільки вони впливають на повітря, ґрунтові та поверхневі води, ґрунт, біорізноманіття, населені пункти, які зосереджені на Проекті. Сюди слід включати прогнози змін екологічних впливів та потенційних наслідків на засоби до існування.

7. Аналіз альтернатив запланованої діяльності та основних причин вибору запропонованого варіанту з урахуванням впливу на довкілля

- систематичне порівняння можливих альтернатив запропонованого маршруту проекту, а також технологій, проектування та експлуатації, включаючи сценарій «нічого не робити» з точки зору їх потенційних впливів на навколишнє середовище та суспільство;
- оцінка доцільності альтернативних заходів, спрямованих на пом'якшення соціально-екологічних наслідків; основні та періодичні витрати, пов'язані з альтернативними заходами пом'якшення, та їх відповідність у місцевих умовах; інституційні вимоги, вимоги до навчання та моніторингу щодо альтернативних заходів пом'якшення наслідків.
- якщо можливо, забезпечення кількісної оцінки соціально-екологічних наслідків для кожної з альтернатив та проведення економічної оцінки, якщо це можливо.

8. Заходи щодо зменшення соціально-екологічного впливу

Для кожного потенційного впливу, зазначеного як важливий у розділі вище, буде визначено пом'якшувальний захід, а перелік усіх таких пом'якшувальних заходів становитиме План пом'якшення наслідків. Консультант повинен надати матрицю всіх впливів, які здійснюються на етапі будівництва та експлуатації для всіх ключових компонентів проекту, і надалі це буде відображено у ПУНС.

- Опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, уникнення, зменшення та усунення значних негативних впливів на навколишнє середовище, включаючи, де це можливо, компенсаційні заходи.
- Визначення заходів пом'якшення та значних залишкових негативних впливів, які неможливо пом'якшити, та, якщо можливо, оцінка прийнятності цих залишкових негативних впливів.
- Визначення диференційованих заходів, спрямованих на запобігання того, щоб негативний вплив не став важким тягарем для вразливого населення.
- Оцінка доцільності пом'якшення екологічних та соціальних впливів; капітальні та періодичні витрати на запропоновані заходи щодо пом'якшення наслідків та їх відповідність місцевим умовам; інституційні вимоги, вимоги до навчання та моніторингу для запропонованих заходів щодо пом'якшення наслідків.
- Визначити питань, які не потребують подальшої уваги, та надати обґрунтування такого рішення.

9. Опис очікуваного значного негативного впливу діяльності на навколишнє середовище

Основа для вибору запропонованої структури проекту повинна бути встановлена, а також визначена відповідність екологічним стандартам або, якщо вона буде визнана непридатною, необхідно рекомендувати рівні викидів та підходи до запобігання та зменшення забруднення згідно до відповідної **Передової міжнародної галузевої практики (ПМГП)**.

10. Програма моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля під час впровадження планованої діяльності (План управління навколишнім та соціальним середовищем)

На основі Плану пом'якшення наслідків Консультант готує загальний **План екологічного та соціального управління (ПЕСУ)**. Цей ПЕСУ буде застосовуватися для всієї дороги або ділянок дороги, визначених у майбутньому для проектування та будівництва.

ПЕСУ складається з набору заходів щодо пом'якшення наслідків, моніторингу та інституційних заходів, які слід вжити під час впровадження та експлуатації проекту для усунення несприятливих соціально-екологічних ризиків та наслідків, їх компенсації або зменшення до прийняттого рівня.

ПЕСУ також включає заходи та дії, необхідні для здійснення цих заходів.

Позичальник повинен визначити види реагування на потенційно несприятливі наслідки; повинен визначити вимоги щодо забезпечення ефективного та своєчасного здійснення такого реагування; та описати засоби для задоволення цих вимог.

Зміст ПЕСУ включає наступне:

Пом'якшення наслідків

ПЕСУ визначає заходи та дії відповідно до ієрархії пом'якшення наслідків, яка знижує потенційно несприятливі соціально-екологічні впливи до прийняттого рівня. План буде включати компенсаційні заходи, якщо вони застосовуються.

Зокрема, ПЕСУ:

- визначає та узагальнює всі очікувані несприятливі соціально-екологічні впливи (включаючи ті, що стосуються корінних народів або примусове переселення);
- описує з технічними деталями кожен захід, направлений на пом'якшення, включаючи тип

впливу, якого він стосується, та умови, за яких це потрібно (наприклад, безперервно або в разі виникнення надзвичайних ситуацій), а також проекти, опис обладнання та операційні процедури, у відповідних випадках;

- оцінює будь-які можливі соціально-екологічні наслідки цих заходів; і
- враховує та узгоджується з іншими планами пом'якшення наслідків, необхідними для проекту (наприклад, для примусового переселення, щодо корінних народів або культурної спадщини).

Моніторинг

ПЕСУ визначає цілі моніторингу та конкретизує тип моніторингу, відповідно до впливів, визначених в екологічній та соціальній оцінці, та заходами пом'якшення, описаними в ПЕСУ.

Зокрема, розділ моніторингу ПЕСУ містить: конкретний опис та технічні деталі заходів моніторингу, включаючи параметри, що підлягають вимірюванню, методи, які необхідно використовувати, місця відбору зразків, частоту вимірювань, межі виявлення (де це доцільно) та визначення порогових значень, які будуть сигналізувати про необхідність коригуючих дій; моніторинг, а також процедури звітування для забезпечення раннього виявлення умов, що потребують конкретних заходів щодо пом'якшення, та надання інформації про хід та результати пом'якшення.

Розвиток потенціалу та навчання

- Для підтримки своєчасної та ефективної реалізації компонентів екологічних та соціальних проектів та заходів щодо пом'якшення наслідків, ПЕСУ спирається на екологічну та соціальну оцінку існування, ролі та спроможності відповідальних сторін на місцевому рівні чи на рівні агентства та міністерства.
- Зокрема, ПЕСУ надає конкретний опис інституційних механізмів, визначаючи, яка сторона несе відповідальність за проведення заходів щодо пом'якшення наслідків та моніторинг (наприклад, за експлуатацію, нагляд, примусове виконання, моніторинг впровадження, заходи з виправлення, фінансування, звітність та навчання персоналу).
- Для посилення спроможностей екологічного та соціального управління у відомствах, відповідальних за впровадження, ПЕСУ рекомендує надавати підтримку відповідальним сторонам, проводити навчання персоналу та будь-які додаткові заходи, необхідні для підтримки реалізації заходів щодо пом'якшення наслідків та будь-яких інших рекомендацій екологічної та соціальної оцінки.

Графік виконання та кошторис витрат

Для всіх трьох аспектів (пом'якшення, моніторинг та розвиток потенціалу) ПЕСУ надає графік впровадження заходів, які необхідно виконати в рамках проекту, показуючи поетапність та координацію загальних планів реалізації проекту; і основні, а також періодичні оцінки витрат та джерела коштів для впровадження ПЕСУ.

Ці цифри також інтегровані до загальних таблиць витрат проекту.

Інтеграція ПЕСУ з проектом

- Рішення Позичальника про продовження проекту та рішення Банку про його підтримку частково ґрунтуються на очікуванні ефективного виконання ПЕСУ (або окремо взятого, або інтегрованого до ПЕСЗ). Отже, кожен захід чи дія, які слід здійснити, будуть чітко визначені, включаючи окремі заходи та дії щодо пом'якшення та моніторингу, а також інституційні обов'язки, що стосуються кожного, і витрати на це будуть включені в загальне

планування проекту, проектування, бюджет та виконання.

Соціально-екологічний аудит

Метою аудиту є виявлення важливих соціально-екологічних питань існуючого проекту чи заходів та оцінити їх поточний стан, зокрема з точки зору виконання вимог СЕС.

Соціально-екологічні питання, пов'язані з існуючим проектом чи діяльністю

- В огляді будуть враховані основні ризики та наслідки, пов'язані з існуючим проектом чи діяльністю. Це охопить ризики та наслідки, визначені в СЕС 1-10 відповідно до існуючого проекту чи діяльності. Аудит також розгляне питання, які не охоплені СЕС, якщо вони представляють ключові ризики та наслідки в умовах проекту.

Соціально-екологічний аналіз

- Аудит також оцінить (і) можливий вплив запропонованого проекту (з урахуванням результатів аудиту стосовно існуючого проекту чи діяльності); та (ii) здатність запропонованого проекту відповідати вимогам СЕС.

Запропоновані соціально-екологічні заходи

- Виходячи з результатів аудиту, у цьому розділі будуть визначені запропоновані заходи щодо вирішення таких результатів. Ці заходи будуть включені до Плану екологічних та соціальних зобов'язань (ПЕСЗ) для запропонованого проекту.

Заходи, зазвичай охоплені цим розділом, включають наступне:

- конкретні дії, необхідні для відповідності вимогам СЕС;
- коригувальні заходи та дії для зменшення потенційно значущих екологічних та / або соціальних ризиків та наслідків, пов'язаних з існуючим проектом чи діяльністю;
- заходи щодо уникнення або пом'якшення будь-яких потенційних несприятливих соціально-екологічних ризиків або впливів, пов'язаних із запропонованим проектом.

Відповідно до Плану пом'якшення наслідків, Консультант готує План екологічного та соціального моніторингу з метою контролю за виконанням заходів пом'якшення наслідків, визначених для Проекту під час будівництва та експлуатації. Цей план буде включати опис та технічні деталі програми моніторингу, включаючи прості критерії прогресу впровадження. План також повинен включати рекомендовані процедури моніторингу та звітності, параметри, що підлягають моніторингу та періодичність, і повинен визначати відповідальність за виконання кожного заходу.

11. План громадської участі та консультацій

Консультант готує План громадських консультацій та участі (ПГКУ), який описує методологію вирішення важливих питань з національним урядом / місцевим самоврядуванням, мешканцями зони впливу проекту, академічними та науково-дослідними інститутами, неурядовими організаціями та зацікавленими громадянами.

Розробка процесу консультацій повинна бути спрямована на формування довіри громадськості до очікуваного екологічного та соціального оцінювання через добре розроблену програму комунікацій та участі.

ПГКУ повинен детально описувати, як проводитимуться громадські консультації та як буде приділятися особлива увага особам з обмеженими можливостями та вразливим групам.

Очікується, що Консультант допоможе клієнту у вищезазначених процедурах, якщо це необхідно. Робота Консультанта може передбачати різні види консультацій, інтерв'ю, зустрічі тематичних груп та іншу взаємодію з громадами-бенефіціарами проекту щодо соціально-екологічних аспектів проекту, заздалегідь інформуючи клієнта про такі зустрічі. Невеликі зустрічі та спеціальні дискусії на сайті не вимагатимуть участі клієнта, проте всі зустрічі повинні бути задокументовані та включені до звіту про ОСЕВ.

Додатки

- Список осіб або організацій, які підготували екологічну та соціальну оцінку або сприяли цьому.
- Посилання, наприклад зазначення опублікованих та неопублікованих письмових матеріалів, які були використані.
- Записи зустрічей, консультацій та опитувань, проведених із зацікавленими сторонами, включаючи із особами під впливом проекту та іншими зацікавленими сторонами. Записи мають визначити методи залучення зацікавлених сторін, з якими контактували для отримання думок осіб під впливом проекту та інших зацікавлених сторін.
- Таблиці, в яких представлені відповідні дані, про які йдеться або які узагальнено в основному тексті.
- Список пов'язаних звітів або планів.

Координація:

Яким чином консультант буде координувати роботу з клієнтом, зі Світовим банком та інженерно-конструкторською командою, найнятою клієнтом, для забезпечення виконання вимог ТЗ, як зазначено вище.

Вимоги до звітності:

Наприклад, не пізніше, ніж через три (3) тижні після укладення контракту, подається вступний звіт, в якому представлений Робочий план Консультанта, визначено План виконання завдань, вказуються дати подання попереднього варіанту у кожному з необхідних звітів та призначається виконавець: ім'я та дата для кожного завдання.

Див. нижче приклад:

Результати	Строки
1. Вступний звіт 3 детальним планом роботи, персоналом, методологією та бюджетом	Протягом 3 тижнів після підписання контракту
2. Фінальний Робочий план Затверджено та оприлюднено	Протягом 3 тижнів після Вступного звіту
3. Дані про сучасний стан факторів навколишнього середовища (кабінетне дослідження - огляд літератури)	Протягом 2 місяців після Вступного звіту
3. Попередній варіант ОСЕВ *	Протягом 2 місяців після того, як генеральний конструктор опублікує всі необхідні дані
4. Фінальний варіант ОСЕВ	Протягом 4 місяців після того, як генеральний конструктор опублікує всі необхідні дані

Бюджет та виплати:

Приклад: На консультаційні послуги для ОСЕВ виділяється бюджет до \$, який включає всі консультаційні виплати, добові, проїзд, проживання та необхідні витрати.

Витрати на семінари, консультації та зустрічі будуть окремо покриватися Клієнтом / ГВП.

Результат	Виплати (%)
При підписанні контракту	20%
Фінальний вступний звіт та Робочий план	10%
Попередній варіант ОСЕВ	30%
Фінальний варіант ОСЕВ	30%
Екологічна угода (видана ЕРА / екологічним	10%

Додаткова інформація:

Наприклад:

- Клієнт повинен забезпечити перегляд поданих звітів протягом 5-6 робочих днів та надати консультанту зауваження та пропозиції, якщо це необхідно;
- Консультант повинен враховувати коментарі та зауваження Клієнта та відповідно коригувати зміст відповідних звітів та тендерну документацію.
- Консультант повинен враховувати, що звіти повинні одночасно подаватися англійською мовою, а також обов'язково місцевою мовою

Профіль Консультанта:

Наприклад:

Очікується, що це завдання потребує близько 6 співробітників / місяців основного персоналу та буде виконано протягом 12 місяців. Очікується, що Консультант створить сильну основну команду фахівців. Передбачається, що досвідчений фахівець з соціально-екологічних питань буде виконувати функції керівника проектної групи ОСЕВ. Консультант повинен доповнити навички основної команди іншими соціальними, екологічними, технічними та інституційними спеціалістами, що мають досвід роботи в Україні та / або за кордоном. Бажано, щоб соціальні фахівці мали попередній досвід роботи із вимогами Світового банку щодо соціальних гарантій та попередній досвід розробки ПДП.

Консультант повинен запропонувати та обґрунтувати спектр дисциплін, які мають бути включені до основної команди проекту, та додаткових навичок інших короткотермінових спеціалістів. Внески всіх спеціалістів повинні бути чітко зазначені, оскільки передбачається, що більшість робочих програм будуть виконуватися особами, які мають досвід у своїх професійних сферах та відповідно до покладених завдань.

Основні навички та вміння членів команди зазначені нижче:

1. Керівник групи (інженер дорожнього руху / інженер з будівельних робіт / гідротехнічний інженер) – не менше 10-ти років міжнародного професійного досвіду в галузі екологічних та / або соціальних оцінок проектів, з підтвердженням документально досвідом управління в проектах подібного характеру та масштабів; вміння працювати з державними службовцями, спеціалістами з транспорту / дорожнього руху та навколишнього середовища, знання екологічних та соціальних оцінок проектів еквівалентних розмірів, а також перевірений досвід управління та координації групою професіоналів.

До складу команди повинні входити фахівці, які добре знайомі з уточненням детальних заходів щодо пом'якшення наслідків, цілеспрямованими навчальними програмами та структурованими програмами моніторингу. Запропонована проектна команда повинна мати можливість охоплювати сфери, перелічені нижче:

Перелік запропонованих спеціалістів:

Ключові фахівці

- Екологічна оцінка;
- Будівництво доріг;
- Біолог
- Екологічне здоров'я та безпека;
- Спеціаліст із соціального розвитку та гарантій.

Неключові спеціалісти

- Екологічна інженерія;
- Спеціаліст з викидів та дисперсії;
- Спеціаліст з наземної екології / природних місць існування / лісових середовищ;
- Біолог;
- Геолог;
- Інженер-гідротехнік.

Члени команди повинні мати досвід оцінки екологічних масштабних інфраструктурних проектів, бажано в регіоні Європи та Центральної Азії (ЄЦА), і повинні бути ознайомлені з вимогами та рекомендаціями Світового банку. Знання екологічних керівних принципів Уряду є перевагою. Консультант повинен мати досвід соціальних та екологічних досліджень та бути повністю ознайомлений із політикою захисту Світового банку / ESF, а також іншими пов'язаними вказівками та процедурами. Ключові спеціалісти повинні мати не менше 5 років досвіду роботи зі складними ОСЕВ (ОВД для подібних проектів буде перевагою), а короткостроковий ключовий спеціаліст повинен мати не менше 3 роки досвіду польових досліджень.

№	Ключовий експерт	Мінімальна кваліфікація та досвід
1	Керівник групи	Кандидат повинен мати ступінь магістра або ступінь вищого рівня з інженерних наук (будівництво доріг, будівельних робіт або гідротехнічних робіт) не менше 10-ти років міжнародного професійного досвіду в галузі екологічних та / або соціальних оцінок проектів, з підтвердженням документально досвідом управління в проектах схожого характер і масштабу.
2	Будівництво доріг	Кандидат повинен мати ступінь бакалавра з інженерних наук (будівництво доріг) та мати 5-річний досвід роботи в складних ОСЕВ (ОВД для подібних проектів буде перевагою)
3	Екологічна оцінка	Кандидат повинен мати ступінь бакалавра, бути зареєстрованим на вивчення ОВД та мати 5-річний досвід роботи в складних ОСЕВ (ОВД для подібних проектів буде перевагою)
4	Біолог	Кандидат повинен мати ступінь бакалавра з біології та мати 5-річний досвід роботи зі складними ОСЕВ (ОВД для подібних проектів буде перевагою)
5	Екологічне здоров'я та безпека;	Кандидат повинен мати ступінь бакалавра та мати 5-річний досвід роботи зі складними ОСЕВ (ОВД для подібних проектів буде перевагою)
6	Спеціаліст із соціального розвитку та гарантій.	Кандидат повинен мати ступінь бакалавра з соціальних наук та мати 5-річний досвід роботи в складних ОСЕВ (ОВД для подібних проектів буде перевагою)

Тривалість надання послуг окремими експертами повинна бути чітко визначена у пропозиції Консультанта та підтверджена у Вступному звіті. Очікується, що консультант в повній мірі буде використовувати кваліфікований місцевий персонал і тісно працюватиме над передачею знань персоналу Клієнта. Команда консультантів повинна самостійно забезпечити власні комп'ютери, принтери та канцелярські товари.

Вся інформація, дані та звіти, отримані від Клієнта при виконанні послуг Консультанта, належним чином переглядаються та аналізуються Консультантом. Відповідальність за правильність використання таких даних покладається на Консультанта. Вся така інформація, дані та звіти розглядаються як конфіденційні.